

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, भेटेरिनरी समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न अनुसार दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण (First Phase) : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

द्वितीय चरण (Second Phase) : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णांक	उतीर्णांक	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अंक	समय	
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	५०	४०	विषयगत	छोटो उत्तर	१० प्रश्न x ५ अंक	१.३० घण्टा
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५०		विषयगत	लामो उत्तर	५ प्रश्न x १० अंक	१.३० घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		१००	४०	विषयगत	विश्लेषणात्मक समीक्षा	४ प्रश्न × १५ अंक	३ घण्टा
					विषयगत	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२ प्रश्न × २० अंक	

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- कृषि सेवा अन्तरगतका सबै समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर प्रथम पत्रको खण्ड (ख) र द्वितीय पत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा कृषि सेवा अन्तरगतका समूह/उपसमूहको लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन ।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षा बाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०८१।०५।१४ गते देखि ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, भेटेरिनरी समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला,
अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरण (First Phase)

प्रथम पत्र : खण्ड (क)

प्रशासन र व्यवस्थापन : पूर्णांक – ५०

१. राज्य र सरकार

- १.१ नेपालको संविधान
- १.२ शासनका आधारभूत पक्षहरू
- १.३ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
- २.३ आर्थिक प्रशासन : बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- २.४ सार्वजनिक प्रशासन सुधारका प्रयासहरू

३. व्यवस्थापन

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
- ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- ३.४ व्यवस्थापनका नवीन आयामहरू

४. विकासका आयामहरू

- ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२ विकासमा जनसहभागिता
- ४.३ संघ र सुदूरपश्चिम प्रदेशको आवधिक योजना
- ४.४ दिगो विकास
- ४.५ संघीयता, विकेन्द्रीकरण
- ४.६ गरीबी निवारण
- ४.७ सुशासन
- ४.८ विकासमा निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.९ जनसंख्या र बसोबास
- ४.१० विपद् व्यवस्थापन

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ५.२ कानूनी राज्य
- ५.३ मानव अधिकार
- ५.४ लैंगिक सवाल
- ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनौट

- ६.१ नेपालका विविध जात / जाति / वर्ग / समुदायको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२ आदिवासी, जनजाति, मधेशी, थारु/रानाथारु, दलित, अपांग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू
- ६.३ सुदूरपश्चिम प्रदेशमा धार्मिक पर्यटन र प्रदेशको कला र संस्कृति

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, भेटेरिनरी समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : खण्ड (ख)

सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय : पूर्णांक - ५०

१. सेवासंग सम्बन्धित ऐन र नियमहरू

- १.१ निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- १.२ सुदूरपश्चिम प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९
- १.३ पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ र पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६
- १.४ पशु वधशाला र मासु जाँच ऐन, २०५५ र पशु वधशाला र मासु जाँच नियमावली, २०५७
- १.५ नेपाल पशु चिकित्सा परिषद् ऐन, २०५५ र नेपाल पशु चिकित्सा परिषद् नियमावली, २०५७
- १.६ औषधि ऐन, २०३५, औषधि स्तर नियमावली र औषधि दर्ता नियमावलीका पशु सेवा/पशु स्वास्थ्य संग सम्बन्धित विषयहरू
- १.७ खाद्य ऐन, २०२३ र खाद्य नियमावली, २०२७ अन्तरगत पशुजन्य उत्पादन संग सम्बन्धित प्रावधान तथा व्यवस्थाहरू
- १.८ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र दाना पदार्थ नियमावली, २०४१
- १.९ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ (पशु सेवा संग सम्बन्धित प्रावधान तथा व्यवस्थाहरू)
- १.१० अन्तर- सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- १.११ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तर सम्बन्ध) ऐन, २०७७
- १.१२ राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- १.१३ नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् ऐन, २०४८
- १.१४ सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७६
- १.१५ सुदूरपश्चिम प्रदेशको कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७९
- १.१६ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सुदूरपश्चिम प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८
- १.१७ सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७९ तथा नियमावली, २०८०
- १.१८ सुदूरपश्चिम प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड ऐन, २०७८

२. दीर्घकालिन योजना तथा नीतिहरू

- २.१ कृषि विकास रणनीतिमा उल्लेखित पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा सम्बन्धी नीति, अवधारणा तथा प्रावधानहरू
- २.२ राष्ट्रिय तथा प्रदेशको आवधिक योजनामा पशु स्वास्थ्य / पशु सेवा सम्बन्धी नीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रमहरू
- २.३ पशु स्वास्थ्य/ पशु सेवा क्षेत्रमा ऋण लगानी र बीमा सम्बन्धी व्यवस्था
- २.४ पशुपन्छी, पशुपन्छीजन्य उत्पादन, पशुपन्छी उत्पादन सामग्री सम्बन्धी निर्धारित राष्ट्रिय गुणस्तर र सो को नियमन सम्बन्धी व्यवस्था
- २.५ राष्ट्रिय कृषि नीति, २०६१
- २.६ राष्ट्रिय पशुपन्छी प्रजनन नीति, २०७८
- २.७ राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य नीति, २०७८
- २.८ कृषि विकास रणनीति (२०१५-२०३५)
- २.९ राष्ट्रिय दुग्ध विकास नीति, २०७८
- २.१० राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६

ΩΩΩ

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, भेटेरिनरी समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय : पूर्णांक – १००

1. Introduction

- 1.1 History of livestock development & Veterinary services in Nepal
- 1.2 Role & responsibility of private & public sector in veterinary clinical services
- 1.3 Present status of national veterinary services in Nepal
- 1.4 Status of livestock production, marketing & related industries in Nepal with special reference to Sudurpashchim province
- 1.5 Introduction & present status of animal welfare, global, regional and national perspectives

2. Animal Health & Livestock Production Management

- 2.1 Economically important Infectious diseases of livestock & poultry etiology, epidemiology, symptoms pathogenesis, treatment prevention & control
- 2.2 Economically important parasitic diseases of livestock & poultry etiology, epidemiology, symptoms pathogenesis, treatment, prevention & control
- 2.3 Emergency preparedness & contingency plan for major Livestock and Poultry diseases
- 2.4 Risk analysis of import of animals, their products & biological for veterinary use
- 2.5 Important national priority Zoonotic diseases – distribution, reservoir, epidemiology, prevention & control
- 2.6 Emerging & re- emerging diseases and their threats in livestock development and control measures
- 2.7 Vaccination strategy to control PPR, FMD, CSF, ND & Rabies in Sudurpashchim Province
- 2.8 Epidemic control strategy of infectious diseases
- 2.9 Livestock & poultry production systems, desired level of management practice for commercialization of production
- 2.10 Common diseases of wildlife, epidemiology and management
- 2.11 Emergency preparedness & early warning system for livestock diseases
- 2.12 Global, regional and national initiatives to control animal diseases

3. International Standards, Quality & Regulation Management

- 3.1 World Organization for Animal Health & World Trade Organization related Codes, Codex, Standard & their implication in present context of trade & production of livestock & livestock products
- 3.2 Quarantine management and its role in context to WTO- SPS agreement
- 3.3 Slaughter house management and meat inspection

4. Management of Veterinary Laboratory Services & Quality Control of Biological (Province, District & Local level)

- 4.1 Standard diagnostic procedures in veterinary laboratory
- 4.2 Standardization of Veterinary Vaccines, Antigens & Anti-sera used in animal health
- 4.3 Technology advancement in veterinary biological status of vaccine production in Nepal
- 4.4 Regulation on import, storage and use of live or attenuated vaccines against animal diseases and their quality control
- 4.5 Management of veterinary diagnostic laboratory & implication of good veterinary practice
- 4.6 Role and relevancy of veterinary standards in quality control

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, भेटेरिनरी समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला,
अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5. Research Planning and Extension Services

- 5.1 Animal health research in Nepal
- 5.2 Planning, monitoring and evaluation of animal health program in province and local level
- 5.3 Strengthening Agriculture extension in Federal context of Nepal
- 5.4 Farmers need assessment, livestock project identification, prioritization, project designing and implementation
- 5.5 Role of provincial and local level Government to control infectious animal diseases

ΩΩΩ

द्वितीय चरण (Second Phase)

अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

ΩΩTHE ENDΩΩ